

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економічна діагностика
(назва навчальної дисципліни)

спеціальність	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма	Підприємницька діяльність (назва освітньої програми)
освітній ступінь	магістр (назва освітнього ступеня)
форма навчання	денна (денна, заочна, вечірня)
розробники	Каховська Олена Володимирівна Стенічева Інна Борисівна (прізвище, ім'я, по батькові)

Статус дисципліни	Варіативна
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	1 курс / 1 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3,5
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 30 год. Практичні заняття – 8 год. Курсова робота – 15 год. Самостійна робота – 52 год.
Форма підсумкового контролю	екзамен
Контакти кафедри	Кафедра економіки та підприємництва, 10-й поверх висотного корпусу, к. В-1007, тел. +380731831431, https://pgasa.dp.ua/departament/ep/
Викладачі	Каховська Олена Володимирівна, д.е.н., проф. - лекції Стенічева Інна Борисівна, асистент – практичні заняття
Контактна інформація викладача (-ів)	kakhovskaya.olena@365.pgasa.dp.ua kakhovskaya.olena@pgasa.dp.ua stenicheva.inna@365.pgasa.dp.ua stenicheva.inna@pgasa.dp.ua
Консультації	Графік консультацій розміщено та актуалізується на сторінці кафедри за посиланням https://pgasa.dp.ua/wpcontent/uploads/2017/07/grafik-konsultatsij-2021n.r.-2semestr.pdf

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Економічна діагностика» складена відповідно до освітньої програми підготовки магістрів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Економічна діагностика» є кількісна характеристика та якісна ідентифікація стану підприємства. Об'єктом економічної діагностики є підприємство як цілісна високоорганізована система з усіма її функціональними підсистемами. В сучасних умовах господарювання традиційні методи економічного аналізу вже не в змозі показати реальний стан підприємства. Економічна діагностика є новим багатоступінчастим напрямком дослідження стану підприємства, який дозволяє виявляти та локалізувати дестабілізуючі фактори на основі системи показників. Діагностика не є самоціллю, вона є засобом забезпечення ефективного управління підприємством.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			I	
Всього годин за навчальним планом, з них:	105	3,5	105	
Аудиторні заняття, у т.ч:	38		38	
лекції	30		30	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	8		8	
Самостійна робота, у т.ч:	67		67	
підготовка до аудиторних занять	4		4	

підготовка до контрольних заходів	8		8	
виконання курсового проекту або роботи	15		15	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	10		10	
підготовка до екзамену	30		30	
Форма підсумкового контролю			Екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни - є формування компетентностей з використання методичного апарату економічного діагностування для визначення стану підприємства за прямими та непрямими ознаками.

Завдання дисципліни: оволодіння методами та алгоритмами проведення економічної діагностики, що базуються на кількісній та якісній оцінці стану підприємства; розвиток здібностей та навичок щодо визначення імовірних наслідків (негативних чи позитивних) управлінських рішень; формування прикладних вмінь і навичок розпізнавання проблеми, доки вона не переросла в економічно небезпечну для підприємства.

Пререквізити дисципліни: освітнього ступеня бакалавр: статистика, економіка підприємства, економічний аналіз, потенціал і розвиток підприємства.

Постреквізити дисципліни: розробка бізнес-стратегій, конкурентоспроможність бізнесу та управління якістю товарів та послуг, комплексний тренінг з моделювання розвитку підприємницької діяльності, переддипломна практика, написання кваліфікаційної роботи.

Компетентності:

інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальні:

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

спеціальні:

СК2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.

СК4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

СК5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

РН2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.

РН4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

РН8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.

Методи навчання: практичний, наочний, словесний.

Форми навчання: групові, аудиторні, поза аудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Комплексна економічна діагностика підприємства					
1. Предмет і завдання дисципліни «Економічна діагностика»	4	2			2
2. Діагностика конкурентного середовища підприємства	10	4			2
3. Оцінювання стратегічного протистояння підприємств-конкурентів	6	2	2		2
4. Діагностика конкурентоспроможності підприємства	10	2			2
5. Діагностика конкурентоспроможності продукції підприємства	8	2			2
6. Діагностика майна і ринкова ціна підприємства	8	2			2
7. Управлінська діагностика	8	4	2		2
8. Діагностика виробничого потенціалу підприємства	6	2	2		2
9. Фінансова діагностика		2	1		2
10. Діагностика економічної безпеки підприємства		4	1		2
11. Діагностика економічної культури підприємства		4			2
Разом за змістовим модулем 1	60	30	8		22
Виконання курсової роботи	15				15
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	105	30	8		67

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Предмет і завдання дисципліни «Економічна діагностика»	2
2, 3	Діагностика конкурентного середовища підприємства	4
4	Оцінювання стратегічного протистояння підприємств-конкурентів	2
5	Діагностика конкурентоспроможності підприємства	2
6	Діагностика конкурентоспроможності продукції підприємства	2
7	Діагностика майна і ринкова ціна підприємства	2
8, 9	Управлінська діагностика	4
10	Діагностика виробничого потенціалу підприємства	2
11	Фінансова діагностика	2
12, 13	Діагностика економічної безпеки підприємства	4
14, 15	Діагностика економічної культури підприємства	4

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Формування стратегії конкурентної боротьби	2
2	Підходи щодо оцінки бізнесу	2
3	Діагностика структури та якості управління	2
4	Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства та потенціал розвитку підприємства	2

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Навчальним планом лабораторні роботи не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	4
2	Підготовка до контрольних заходів	8
3	Виконання курсового проекту або роботи	15
4	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Дохідні та майнові методи оцінки вартості бізнесу Оцінка зв'язків підприємства із зовнішнім середовищем Сучасне інформаційне забезпечення діагностичної діяльності	10 4 2 2
5	Підготовка до екзамену	30
	Усього годин	67

Структура курсової роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретична частина курсової роботи	6
2	Розрахункова частина курсової роботи	9
	Усього годин	15

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи та засоби діагностики успішності навчання: письмовий; тестування; розв'язування практичних задач; опрацювання теоретичних і практичних завдань, винесених на самостійну роботу.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна оцінка – 100 балів.

Оцінка поточного контролю складається з:

- присутності студента на лекціях та наявності конспекту (максимальна кількість – 15 балів), одна лекція 1 бал;
- присутності та роботи студента на практичних заняттях (максимальна кількість – 11 балів), одне заняття 1 бал;
- конспект розділів програми, які не викладаються на лекціях – 11 балів; надання повного розгорнутого конспекту – 13 балів; якщо у конспекті допущені неprincipiові помилки, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 9-12 балів; якщо у конспекті розкрито сутність питання, але допущені невірні тлумачення, студент одержує 6-8 балів; студент не повністю розкрив сутність питання, у відповіді допущені грубі помилки – 3-5 балів; якщо у відповіді містяться принципові помилки, або повністю відсутня відповідь – 0-2 балів.
- вирішення тестових завдань (максимальна кількість 60 балів).

Тести складаються з 10 питань. За кожну вірну відповідь студент отримує 6 балів.

Максимальна оцінка за екзамен – 100 балів. Екзамен складається з двох рівноважних питань теоретичного курсу та однієї задачі.

Максимальна кількість балів за кожне теоретичне питання – 20 балів:

- за повну відповідь, що містить взаємозв'язок основних понять та визначень і характеризується логічним та чітким викладенням матеріалу, студент одержує 20 балів;
- якщо у відповіді допущені не принципові помилки, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 16-19 балів;
- якщо у відповіді розкрито сутність питання, але допущені невірні тлумачення, студент одержує 11-15 балів;
- студент не повністю розкрив сутність питання, у відповіді допущені грубі помилки – 6-10 балів;
- якщо у відповіді містяться принципові помилки, або повністю відсутня відповідь – 0-5 балів.

Максимальна кількість балів за задачу – 60 балів:

- за повну відповідь, що містить взаємозв'язок основних понять та визначень і характеризується логічним та чітким викладенням матеріалу, студент одержує 60 балів;
- якщо у відповіді допущені арифметичні помилки в розрахунках, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 45-59 балів;
- якщо у відповіді розкрито сутність питання, але допущені невірні тлумачення, наявні помітні помилки при розв'язанні завдання, студент одержує 30-44 балів;
- студент не повністю розкрив суть питання, у відповіді допущені грубі помилки, студент одержує 15-29 балів;
- якщо у відповіді містяться принципові помилки або повністю відсутня відповідь, студент одержує 0-14 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична, яка складається з оцінки за змістовим модулем та оцінки за екзамен.

Критерії оцінки знань студентів з курсової роботи

Максимальна оцінка за виконання курсової роботи – 100 балів.

При оцінюванні курсової роботи керуємось наступним:

- за повне, чітке та логічне викладення результатів курсової роботи та якісне її оформлення, демонстрацію у відповідях розуміння застосовуваних методів дослідження, взаємозв'язку основних понять, визначень, принципів та їх значення для кваліфікації, що здобувається, студент одержує 90-100 балів;
- якщо студент показав досить стійкий і систематичний характер знань, але виконав курсову роботу з дрібними похибками у вирішенні й викладенні матеріалу, студент одержує 75-89 балів;
- якщо студент допустив деякі пробіли в знаннях і не зовсім точно та правильно виконав курсову роботу чи нечітко представляє застосування методів дослідження, студент одержує 60-74 балів;
- якщо студент має серйозні пробіли в знаннях, його пояснення не є переконливими та вичерпними і він допустився принципових помилок при виконанні курсової роботи як у теоретичному, так і в практичному плані, а також у логічному викладенні матеріалу, студент одержує 0-59.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента за якість викладення та опанування навчального матеріалу, прозорість оцінювання, дотримання принципів академічної доброчесності. Середовище на заняттях є дружнім та відкритим до конструктивної критики.

Дотримання академічної доброчесності студентами. Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів; - надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ПДАБА. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

Порядок зарахування пропущених занять відбувається у формі усного опитування (при пропуску лекції) та виконання індивідуального розрахункового завдання (при пропуску практичного заняття).

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Афанасьєв М.В. Білоконенко Г. В. Економічна діагностика: навч.-метод. посібник Х. ІНЖЕК, 2007. 295 с.
2. Гетьман О. О. Шаповал В. М. Економічна діагностика: навч. посіб. К. ЦНЛ, 2007. 307 с.
3. Верхоглядова Н. І. Економічна діагностика Д. Свідлер, 2011. 331 с.
4. Косянчук Т. Ф. Економічна діагностика навч. посіб. Л. Новий Світ-2000, 2007. 449 с.
5. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика: навч. посіб. 2-е вид. К. ЦНЛ, 2017. 456 с.
6. Кузьмін О. Є. Мельник О. Г. Економічна діагностика: навч. посіб. К. Знання, 2012. 318 с.
7. Посилкіна О.В., Світлична К.С. Економічна діагностика. Навч. посіб. Х. НФаУ, 2014. 333 с.
8. Сарай Н.І. Економічна діагностика: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 165 с.
<http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/9423/1/Економічна%20діагностика%20Сарай%202015.pdf>
9. Синиця Т.В. Осьмірко І.В. Економічна діагностика: навчально-методичний посібник. Х. ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2017. 184 с.
10. Швиданенко Г. О., Дмитренко А. І., Олексюк О. І. Бізнес-діагностика підприємства: навч. посіб. К. КНЕУ. 2008. 344 с.

Допоміжна

1. Давиденко Н.М. Фінансовий менеджмент: Підручник К. ЗАДРУГА, 2012. – 516 с.
2. Калмикова І. Ю. Скрипник Н. Є. Посібник до вивчення курсу „Економічна діагностика” Дніпропетровськ. РВВ ДНУ, 2006. 76 с.
3. Карпунь І.Н. Фінансова санація та банкрутство підприємств (в модулях): Навчальний посібник Л. Магнолія - 2006, 2008. – 448 с.
4. Когут Р.В. Діагностика в системі управління економікою підприємства. *Науковий вісник НЛТУ*. 2012. № 22. С.7 – 10.
5. Туркоман Л.С. Роль і місце економічної діагностики в системі оцінки стану суб'єктів. *Наукові праці: науково – методичний журнал*. 2009. Т. 109. Вип. 96. С. 124 – 127.

6. Говорушко Т., Шеремет О., Багацька К., Дем'яненко І. Управління фінансовою санацією підприємства: підручник К.: ЦНЛ, 2013. 400 с.
7. Ковальчук Т.М., Воргун А.І. Фінансовий аналіз у системі управління реальними інвестиціями: монографія. – Чернівці: Рута, 2011. 246 с.
8. Мартиненко В.П., Климаш Н.І., Багацька К.В., Дем'яненко І.В. Фінансовий менеджмент: підручник. Львів: Магнолія 2006, 2014. 344 с.
9. Яценко В.М., Шинкаренко О.М., Бразілій Н.М. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Черкаси. ЧДТУ, 2010. 267с.
10. Perkins D., Radelet S., Lindauer D., Block S. Economics of Development. 7-th edition. New York. WN Norton & Co. 2012. 880 p.

13. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Державна служба статистики. <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Законодавча база України <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
3. Римський клуб <http://www.clubofrome.org.ua/rimskij-klub/>
4. Європейська асоціація економістів <https://eae.com.ua/about.html>

Розробник

(підпис)

(О. В. Каховська)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(П.А. Фісуненко)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
економіки та підприємництва
Протокол від «31» серпня 2020 року №1